

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
OFICIUL CENTRAL DE PROBAȚIUNE

RAPORT

**de monitorizare a procesului de implementare a Legii
nr. 8-XVI din 14 februarie 2008 cu privire la
probațiune și Hotărîrii Guvernului nr. 827 din 10
septembrie 2010 cu privire la organizarea și
funcționarea organelor de probațiune**

Chișinău 2015

CUPRINS:

1.	Aspecte introductive
2.	Aplicabilitatea actului normativ
3.	Gradul de îndeplinire a obiectivelor și a scopului actului normativ
4.	Modificările operate în actul normativ
5.	Gradul de punere în aplicare a cadrului juridic secundar.....
6.	Coerența și consecvența actului normativ
7.	Neutralitatea actului normativ
8.	Stabilitatea și predictibilitatea actului normativ
9.	Eficiența actului normativ
10.	Modul de consultanță
11.	Concluzii
12.	Recomandări

1. Aspecte introductive		
Nr. d/o	Sarcina	Argumentarea
1.	Titlul actului, data adoptării și publicării	Legea cu privire la probațiune nr. 8-XVI din 14.02.2008 publicată la 13.06.2008 în Monitorul Oficial Nr. 103-105, data intrării în vigoare: 13.09.2008
2.	Temeiul elaborării actului	<p>Instituția probațiunii reprezintă o structură relativ nouă pentru sistemul de justiție penală a Republicii Moldova, conceptul probațiunii fiind elaborat la nivel de proiect-pilot începând cu anul 2003 de către Institutul de Reforme Penale, însă serviciul de probațiune a devenit funcțional începând cu 12.01.2007, iar ulterior a fost consolidat prin Legea cu privire la probațiune nr. 8-XVI din 14.02.2008 publicată la 13.06.2008 în Monitorul Oficial Nr. 103-105, data intrării în vigoare: 13.09.2008 și prin Hotărârea de Guvern nr. 827 din 10.09.2010 cu privire la organizarea și funcționarea organelor de probațiune publicată la 14.09.2010 în Monitorul Oficial Nr. 166-168, art. Nr. 907.</p> <p>Temeiul elaborării actului normativ constă în coordonarea necesităților în domeniul dat intru realizarea scopului general al actului dat.</p>
3.	Scopul actului	Scopul actului legislativ este de a reglementa organizarea și funcționarea organelor de probațiune și de a stabili competența acestora prin instituirea unui cadru juridic privind evaluare psihosocială, control al persoanelor aflate în conflict cu legea penală și resocializarea lor, adaptarea persoanelor liberate din locurile de detenție, pentru preîntâmpinarea săvârșirii de noi infracțiuni;

4.	Structura actului	<p>Legea include 26 de articole structurate în patru capitole concepute să încadreze legal mai multe aspecte determinante pentru funcționarea probațiunii:</p> <p>□ Capitolul I Dispoziții generale: cuprinde prezentarea sferei generale de aplicare al acesteia, a scopului probațiunii, a misiunii și principiilor care stau la baza activității sistemului de probațiune. Astfel, se prezintă finalitatea pe care se axează întreaga activitate de probațiune și delimitează, în același timp, elementele identitare necesare unui sistem în construcție. Pentru prima dată noțiunea de „probațiune” este definită în legislația Republicii Moldova - în calitate de sancțiune și complex de măsuri comunitare. De asemenea, principiile activității sistemului de probațiune stipulate expres în prevederile Convenției Europene ale Drepturilor Omului și ale actelor normative și recomandărilor europene și internaționale. Definirea unor termeni și sintagme prezente la acest capitol au menirea de a clarifica sensul conceptelor specifice utilizate în textul legii. (Capitolul I: Articolul 1. Domeniul de aplicare și scopul prezentei, Articolul 2. Noțiuni principale, Articolul 3. Subiecții probațiunii, Articolul 4. Drepturile și obligațiile subiecților probațiunii, Articolul 5. Principalele direcții ale activității de probațiune, Articolul 6. Tipurile de probațiuni, Articolul 7. Dosarul personal, Articolul 8. Probațiunea prezentințială, Articolul 9. Referatul prezentințial de evaluare psihosocială a personalității bănuțitului, a învinuitului sau a inculpatului, Articolul 10. Probațiunea sentințială în comunitate, Articolul 11. Probațiunea penitenciară, Articolul 12. Probațiunea postpenitenciară, Articolul 13. Probațiunea în privința minorilor, Articolul 14. Principiile probațiunii).</p> <p>□ Capitolul II Organizarea activității de probațiune: este dedicat organizării sistemului de probațiune, care cuprinde dispoziții cu privire la structura sistemului de probațiune pe cele două paliere, central și local, și stabilirea legăturilor dintre cele două forme de organizare, care să asigure o creștere solidă, coerentă și viabilă a instituției probațiunii. (Articolul 15. Organizarea activității de probațiune, Articolul 16. Funcțiile principale ale organului de probațiune, Articolul 17. Finanțarea activității de probațiune. Activitatea de probațiune se finanțează de la bugetul de stat și din alte surse neinterzise de lege, Articolul 18. Baza de date, Articolul 19. Consiliul consultativ al probațiunii, Articolul 20. Colaborarea organelor de probațiune cu alte autorități și organizații).</p> <p>□ Capitolul III Statutul personalului organelor de probațiune: Acest capitol reglementează</p>
----	-------------------	---

		<p>unele aspecte ale specificului și condițiile de activitate ale consilierilor de probațiune: (Articolul 21. Personalul organelor de probațiune, Articolul 22. Consilierii de probațiune, Articolul 23. Competența consilierului de probațiune, Articolul 24. Drepturile consilierului de probațiune, Articolul 25. Protecția juridică a personalului organelor de probațiune).</p> <p>□ Capitolul IV Dispoziții tranzitorii și finale, conține prevederi referitoare la sarcinile și termenii în care Guvernul urmează să le realizeze pentru implementarea Legii cu privire la probațiune: (Articolul 26).</p> <p>Prin urmare, Hotărârea Guvernului nr. 827 din 10.09.2010 privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune include Regulamentul format din 19 puncte structurate în patru capitole, concepute să implementeze mai detaliat Legea cu privire la probațiune:</p> <p>Capitolul I : cuprinde constituirea, structura, statutul și finanțarea organelor de probațiune.</p> <p>Capitolul II : cuprinde misiunea, funcțiile, atribuțiile și drepturile Oficiului central de probațiune.</p> <p>Capitolul III : cuprinde organizarea Oficiului central de probațiune și competențele șefului Oficiului central de probațiune.</p> <p>Capitolul IV : cuprinde subdiviziunile teritoriale ale Oficiului central de probațiune și competențele șefului biroului de probațiune.</p>
--	--	--

2. Aplicabilitatea actului normativ			
Nr. d/o	Sarcina	Argumentarea	
	Efectele juridice ale actului		
	Capitolul / articolul	Cauza de inaplicabilitate	Soluția
	<p>Toate prevederile Legii cu privire la probațiune nr. 8-XVI din 14.02.2008 și Hotărârii de Guvern nr. 827 din 10.09.2010 cu privire la organizarea și funcționarea organelor de probațiune, sunt aplicabile și funcționează, cu excepția Art. 19 „Consiliul consultativ al probațiunii”, avînd la bază informațiile statistice, practica administrativă, practica judiciară, opiniile și avizele părților interesate.</p>	<p>Astfel, în perioada subordonării Oficiului central de probațiune la Departamentul instituțiilor penitenciare (10.09.2010 – 31.12.2012) a fost elaborat un proiect de regulament al Consiliului consultativ al probațiunii, care însă nu a parcursul toate etapele avizării de organele cointeresate, fiind suspendată aprobarea lui.</p>	<p>Prin urmare, ținînd cont de obiecțiile și propunerile primite, Oficiul central de probațiune în comun cu Ministerul Justiției a elaborat un proiect de lege cu privire la modificarea și completarea Legii cu privire la probațiune, prin care se propune inclusiv modificarea art. 19 în scopul creării unei politici unitare în sfera probațiunii.</p>

3. Gradul de îndeplinire a obiectivelor și a scopului actului normativ		
Nr. d/o	Sarcina	Argumentarea
1.	Gradul de îndeplinire a obiectivelor	<p>Conform art. 5 al Legii cu privire la probațiune nr. 8-XVI din 14.02.2008, principalele obiective/direcții ale activității de probațiune sînt:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) reflectarea tabloului psihosocial al persoanei aflate în conflict cu legea penală; b) formularea de propuneri pentru instanța de judecată, referitor la principalele activități care trebuie desfășurate cu persoana aflată în conflict cu legea penală în vederea facilitării procesului de soluționare a problemelor psihosociale; c) oferirea de informații referitor la persoana aflată în conflict cu legea penală, la familia ei și la mediul social din care provine; d) asigurarea cooperării persoanei aflate în conflict cu legea penală și conformării ei la condițiile care i s-au stabilit prin hotărîre judecătorească; e) consilierea subiecților probațiunii în rezolvarea dificultăților personale care au condus la săvîrșirea infracțiunii; f) desfășurarea programelor individuale și a programelor de grup, concentrarea resurselor din comunitate pentru soluționarea problemelor psihosociale ale subiecților probațiunii; g) controlul persoanei aflate în conflict cu legea penală; h) coordonarea programelor sociale și a celor terapeutice pentru minori. <p>Prin urmare, scopul principal al Legii cu privire la probațiune este prevenirea recidivei de infracțiune, acordării asistenței și consilierii în vederea reintegrării în comunitate a subiecților probațiunii.</p> <p>Reieșind din cele expuse la capitolul precedent, putem menționa că obiectivele și scopul Legii nr. 8-XVI din 14.02.2008 cu privire la probațiune în general sunt îndeplinite.</p>

4. Modificările operate în actul normativ		
Nr. d/o	Sarcina	Argumentarea
1.	Modificările și completările actului	<p>Din momentul intrării în vigoare a Legii, modificările și completările aduse nu au adus careva devieri de la scopul sau esența actului normativ.</p> <p>La data de 03.07.2015 a fost adoptat în lectura a doua proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, nr. de înregistrare a proiectului: 195, prin care se aduc un șir de modificări și completări la actul normativ monitorizat.</p>
2.	Efectele modificărilor și	Modificările propuse urmăresc scopul de

	completărilor actului	perfecționare a actului normativ, de creare a unui cadru juridic bine determinat adaptat la necesitățile funcționale contemporane, fără a aduce schimbări de esență sau de a modifica scopul Legii și anume evaluarea psihosocială, control al persoanelor aflate în conflict cu legea penală și resocializarea lor, adaptarea persoanelor liberate din locurile de detenție, pentru preîntâmpinarea săvârșirii de noi infracțiuni;
--	-----------------------	---

5. Gradul de punere în aplicare a cadrului juridic secundar			
Nr. d/o	Sarcina	Argumentarea	
Actul monitorizat			
	Capitolul / articolul care urmează a fi modificat	Cauza de modificare	Redacția propusă
1.	Se completează cu articolele 2 ¹ , 2 ² , 2 ³ , 2 ⁴ , 2 ⁵ , 2 ⁶ , 2 ⁷ , 2 ⁸ , 2 ⁹ și 2 ¹⁰	La elaborarea proiectului de lege s-a ținut seama de recomandările Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, printre care: - Recomandarea 914 (1981), cu privire la politicile penale a statelor membre a Consiliului, ce recomandă instituirea căilor de „înlocuire, pe cât e posibil, a pedepsei închisorii de scurtă durată cu alte măsuri care au aceeași eficiență”; - Recomandarea nr. R-22 (2000) referitoare la implementarea Regulilor Europene privind măsurile și sancțiunile comunitare, considerându-se că aceste măsuri și sancțiuni reprezintă mijloace importante de luptă împotriva criminalității și că ele evită efectele negative ale închisorii - Rezoluția nr. 76 privind „Alternative la pedeapsa închisorii”, prin care guvernelor statelor membre li s-au cerut să caute noi posibilități de introducere a variantelor noi alternative la închisoare, cu luarea în considerare, în mod special, a implicării comunității în procesul de resocializare a	„Articolul 2 ¹ Principiile probațiunii Activitatea de probațiune se desfășoară pe următoarele principii: a) respectarea drepturilor omului și a demnității umane, neadmiterea discriminării de orice natură, inclusiv pe motiv de dizabilitate, boală cronică contagioasă sau necontagioasă, infecție HIV/SIDA; b) sprijinirea și încurajarea permanentă a subiecților probațiunii, asistați și consiliați, în vederea reintegrării lor în societate și asumării de responsabilitate pentru propriile acțiuni prin formarea unei atitudini corecte față de ordinea de drept și față de regulile de conviețuire socială; c) oportunitatea, asigurarea reacției sociale eficiente la fapta săvârșită, în funcție de situația psihosocială și de condițiile de fapt ale săvârșirii infracțiunii, și pentru a realiza cu succes o intervenție în soluționarea problemelor persoanei aflate în conflict cu legea; d) participarea comunității la procesul de asistență, de consiliere psihosocială și de control; e) diferențierea și individualizarea psihosocială a subiectului probațiunii și a infracțiunii pe care a săvârșit-o; f) prezumția nevinovăției subiectului probațiunii;

		<p>infractorilor. Noțiunea generică de probațiune semnifică un sistem de activități în domeniul justiției penale: anchete sociale (referate de probațiune presentințială), intervenții primare, activități ce țin de sancțiunile și pedepsele comunitare, activități în sistemul penitenciar, supraveghere, asistență și consiliere, prevenirea recidivei etc. Probațiunea apare ca un pas important în contextul racordării legislației naționale la standardele internaționale, urmărind scopul de a crea o zonă intermediară în sistemul de pedepse, o reevaluare a conceptului represiv și o redirecționare a acestuia spre unul curativ. Scopul probațiunii este asistența, concilierea, supravegherea, monitorizarea persoanelor care au comis infracțiuni și reintegrarea în societate a acestora. În perioada anilor 1999 – 2013, în Republica Moldova, au fost desfășurate diverse reforme în domeniul justiției. Un element pozitiv al acestora, a fost crearea organelor de probațiune și adoptarea Legii nr. 8 din 14 februarie 2008 cu privire la probațiune, scopul căreia a fost reglementarea organizării și funcționării organelor de probațiune, stabilirii competenței acestora, reglementării asistenței și consilierii în vederea reintegrării în comunitate a subiecților probațiunii. Odată cu adoptarea acestei legi, în Republica Moldova a apărut organul de specialitate care, nemijlocit, este împuternicit să organizeze activitatea de probațiune comunitară, penitenciară, postpenitenciară și probațiunea juvenilă.</p>	<p>g) respectarea legii și a hotărârilor judecătorești;</p> <p>h) respectarea confidențialității și a datelor cu caracter personal.</p> <p>Articolul 2²</p> <p>. Resocializarea</p> <p>(1) Resocializarea include un proces de influență asupra subiectului probațiunii (de organizare, psihosocial, pedagogic, educativ etc.), cu scopul schimbării unor orientări negative, schimbarea comportamentului antisocial, întărirea rezultatelor corectării.</p> <p>(2) Elementele de resocializare includ:</p> <p>a) evaluarea personalității și necesităților;</p> <p>b) evaluarea motivației pentru schimbare;</p> <p>c) evaluarea riscului de recidivă;</p> <p>d) supravegherea;</p> <p>e) asistența și consilierea.</p> <p>Articolul 2³</p> <p>. Evidența subiecților probațiunii</p> <p>Evidența subiecților probațiunii se ține în registre electronice și pe suport de hârtie în modul stabilit de legislație. Temei pentru evidența subiecților probațiunii este hotărârea instanței de judecată, ordonanța procurorului sau decretul de grațiere a Președintelui Republicii Moldova.</p> <p>Articolul 2⁴</p> <p>. Evaluarea personalității subiectului probațiunii</p> <p>(1) Evaluarea personalității subiectului probațiunii constă în analiza procesului de schimbare comportamentală, resocializare a subiectului probațiunii și se efectuează printr-o intervenție individualizată.</p> <p>(2) Rezultatele evaluării se includ în Ancheta de evaluare a personalității subiectului probațiunii.</p> <p>(3) Ancheta de evaluare a personalității subiectului probațiunii se întocmește pe suport de hârtie și în format electronic.</p> <p>(4) După evaluarea personalității subiectului probațiunii, în cadrul probațiunii postpenitenciare se finalizează cu întocmirea planului de intervenție.</p>
--	--	---	---

		<p>Modificarea și completarea Legii cu privire la probațiune este dictată de necesitatea aducerii acesteia în concordanță cu legislația națională și cea comunitară. Astfel, a apărut necesitatea redefinirii unor noțiuni, precum și completarea actului normativ cu noțiuni noi în scopul aplicării corecte a normelor legale. Pentru o identificare mai precisă și clară a normelor legale, precum și întru interpretarea corectă a sistemului probațiunii, prin proiectul în cauză se instituie acțiuni referitoare la resocializarea în probațiune, evidența subiecților probațiunii, evaluarea personalității subiectului probațiunii, planificarea probațiunii, supravegherea subiecților probațiunii, asistența și consilierea, asistența postpenitenciară, programe probaționale și monitorizarea electronică. Acțiunile respective în proiect au fost expuse în articole separate. Prin articolul 2¹⁰ se instituie monitorizarea electronică a persoanei liberate de pedeapsa penală, prin mijloace electronice. Statistica demonstrează că de la an la an crește numărul persoanelor condamnate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei sau eliberate cu condamnarea suspendată a executării pedepsei. În anul 2011 numărul acestora era de circa 4000 persoane. Pentru a preveni cazurile de încălcare a condițiilor de probațiune și asigurarea securității cetățenilor, Ministerul Justiției își propune două obiective: reducerea cu 30% a numărului încălcărilor condițiilor probațiunii până în anul 2018,</p>	<p>Articolul 2⁵ . Planificarea probațiunii (1) Planificarea probațiunii constituie un complex de activități de supraveghere, asistență și consiliere a subiectului probațiunii în vederea realizării obiectivelor probațiunii. (2) Realizarea acțiunilor probațiunii se efectuează în conformitate cu Regulamentul de planificare a probațiunii, aprobat prin ordinul ministrului justiției.</p> <p>Articolul 2⁶ . Supravegherea subiecților probațiunii (1) Acțiunile de supraveghere se introduc în planul de probațiune. (2) Activitățile de supraveghere a subiecților probațiunii se realizează prin: a) vizite la domiciliu, reședință, la locul de muncă și studii; b) întrevederi; c) controlul la organele competente privind comiterea de contravenții și infracțiuni; d) verificarea traversării frontierei de stat; e) monitorizarea electronică; f) alte activități prevăzute de legislația în vigoare.</p> <p>Articolul 2⁷ . Asistența și consilierea (1) În vederea acordării asistenței și consilierii este necesară evaluarea inițială, stabilirea diagnozei sociale, evaluarea continuă a situației, evaluarea finală și finalizarea intervenției. (2) Evaluarea inițială se realizează luând în considerare necesitățile subiectului probațiunii. (3) Evaluarea continuă a situației constă în aprecierea efectelor produse de punerea în aplicare a planului de intervenție. (4) Evaluarea finală determină dacă planul de intervenție stabilit a fost eficient și problema subiectului probațiunii a fost ameliorată sau soluționată. (5) Finalizarea intervenției este momentul în care unul dintre părțile implicate în probațiune sau ambele</p>
--	--	--	---

		<p>și revocarea probațiunii de la 75% în anul 2013 la 100% în 2016. Altfel, condamnații vor purta brățări și emițătoare, care datorită tehnologiilor GPS, vor semnaliza prin telefon (mobil, staționar) centrului de monitorizare încălcarea zonelor permise pentru aflare. Având în vedere numărul de subiecți ai monitorizării electronice, sunt necesare 4 centre de monitorizare și un server. În primul an vor fi monitorizați electronic circa 100 de persoane, cu majorarea treptată a persoanelor supuse monitorizării până la 500 în 2018. Implicarea tehnologiilor în monitorizarea persoanelor supuse probațiunii face parte din modalitățile de răspuns modern la necesitățile de reabilitate ale acestui cerc de subiecți în politici publice penale occidentale începând cu anii 80 ai sec. 20. Definitiv pentru acestea este recunoașterea faptului că tehnologia nu are efecte de reabilitare a comportamentului infracțional. Această propunere aderă la acest principiu și prezintă monitorizarea electronică ca pe o formă de control în cadrul general al misiunii generale de reabilitare urmărită de probațiune. Monitorizarea electronică nu este promovată ca o măsură de pedeapsă ci ca și o modalitate de asigurare a respectării obligațiilor inerente probațiunii. Prin monitorizare electronică a subiecților prezentei propuneri se înțelege supravegherea prezenței subiectului în vecinătatea imediată a locației alocate/interzise. Monitorizarea electronică va spori eficiența consilierilor de</p>	<p>consideră că, obiectivele propuse au fost atinse sau că, dimpotrivă, asistența nu a dat rezultatul necesar.</p> <p>(6) Activitatea de asistență și consiliere presupune și implicarea autorităților publice, organizațiilor neguvernamentale în soluționarea problemelor subiectului probațiunii și poate fi acordată prin desfășurarea unor programe probaționale sau de alt gen.</p> <p>Articolul 2⁸</p> <p>. Asistența postpenitenciară</p> <p>(1) Asistența postpenitenciară se acordă persoanelor eliberate din detenție înainte de termen și persoanelor eliberate din detenție pe termen.</p> <p>(2) Activitatea de asistență postpenitenciară constituie acțiuni desfășurate individual sau în grup, orientate în vederea dezvoltării personale a subiectului probațiunii, sprijinirii acestuia în situațiile de criză în vederea soluționării problemelor apărute în viața socială după detenție.</p> <p>(3) Asistența postpenitenciară se realizează în baza acordului semnat dintre subiectul probațiunii și consilierul de probațiune.</p> <p>(4) Asistența postpenitenciară constă în:</p> <ol style="list-style-type: none"> prezentarea informației despre posibilitățile acordării locului de trai; acordarea ajutorului în căutarea locului de muncă; acordarea ajutorului în instalarea în centre de reabilitare, aziluri de bătrâni și invalizi, după caz; acordarea ajutorului în perfectarea buletinului de identitate și altor documente necesare subiectului probațiunii; organizarea și implicarea în programe probaționale; consilierea pentru rezolvarea diverselor probleme sociale și psihologice; implicarea în soluționarea problemelor subiecților probațiunii cu ajutorul autorităților publice, organizațiilor neguvernamentale din domeniul psihologic, medical și social; orice alt fel de asistență prevăzut de
--	--	--	---

		<p>probațiune în exercitarea supravegherii persoanelor vizate.</p>	<p>legislația în vigoare. Articolul 2⁹ Programe probaționale (1) Programe probaționale pot fi programe de corecție a comportamentului social și de reintegrare socială. Programele probaționale se desfășoară individual și/sau în grup. (2) Programele de corecție a comportamentului constă în modificarea comportamentului, viziunilor și capacităților care au condus la săvârșirea infracțiunilor. (3) Programele de reintegrare socială constă în redobândirea capacităților de a soluționa problemele vieții sociale cotidiene. (4) Tipul programului de corecție a comportamentului și de reintegrare socială se stabilește de către consilierul de probațiune, reieșind din evaluările efectuate. Articolul 2¹⁰ . Monitorizarea electronică (1) Monitorizarea electronică constă în supravegherea prin mijloace electronice a persoanei liberate de pedeapsa penală. (2) Monitorizarea electronică poate fi aplicată la stabilirea unor interdicții sau obligații. (3) Asigurarea monitorizării electronice a tuturor categoriilor de persoane monitorizate se efectuează de către organele de probațiune. (4) Modul, condițiile și procedura de monitorizare electronică este reglementată în Codul de executare, precum și în Regulamentul aprobat de Guvern.”</p>
2.	<p>Articolele 3 și 4 vor avea alt cuprins</p>	<p>Cauzele de modificare comune, expuse în această rubrică.</p>	<p>Articolul 3. Subiecții probațiunii Subiecții probațiunii sînt: a) persoanele bănuite, învinuite, inculcate pentru care s-a solicitat referatul de evaluare psihosocială; b) minorii liberați de răspundere penală; c) persoanele liberate condiționat de răspundere penală; d) persoanele liberate de pedeapsă penală; e) persoanele eliberate din locurile de detenție care au solicitat asistența</p>

		<p>postpenitenciară;</p> <p>f) persoanele condamnate sau sancționate la muncă neremunerată în folosul comunității, precum și cele private de dreptul de a ocupa o anumită funcție sau de a exercita o anumită activitate.</p> <p>Articolul 4. Drepturile și obligațiile subiecților probațiunii</p> <p>(1) Subiecții probațiunii sînt în drept:</p> <p>a) să solicite și să primească informații despre condițiile supravegherii;</p> <p>b) să solicite și să primească informații despre asistență și consiliere;</p> <p>c) să solicite și să primească explicații referitor la drepturile sale;</p> <p>d) să participe la diverse programe desfășurate de autoritățile publice, Inspectoratul Național de Probațiune și asociațiile obștești naționale și internaționale.</p> <p>(2) Subiecții probațiunii sînt obligați:</p> <p>a) să respecte obligațiile și restricțiile stabilite de instanța de judecată și legislație;</p> <p>b) să îndeplinească cerințele legitime ale personalului organelor de probațiune;</p> <p>c) să prezinte informații veridice la solicitarea personalului organelor de probațiune;</p> <p>d) să participe la programe probaționale și de alt gen, dacă acestea au fost aplicate;</p> <p>e) să utilizeze la destinație asistența postpenitenciară.</p> <p>(3) În cazul în care persoanele eliberate din locurile de detenție solicită adaptare socială, consilierul de probațiune va încheia un acord în scris cu acestea.</p> <p>Modelul acordului se stabilește prin ordinul ministrului justiției</p>
3.	La articolul 5, literele e), f) și g) vor avea următorul cuprins:	<p>e) consilierea și asistența subiectului probațiunii în rezolvarea dificultăților personale care au condus la săvîrșirea infracțiunii;</p> <p>f) desfășurarea programelor individuale sau programelor de grup, concentrarea resurselor din comunitate cu scopul de a asista subiecții probațiunii în soluționarea</p>

			problemelor psihosociale; g) supravegherea subiecților probațiunii;
4.	Articolul 6 se completează cu o nouă literă, e)		e) probațiune juvenilă
5.	Articolul 7 va avea următorul cuprins		<p>Articolul 7. Dosarul personal de probațiune</p> <p>(1) Subiecților probațiunii li se întocmește dosar personal. Dosarul personal de probațiune conține informații și date cu caracter personal despre subiectul probațiunii și despre modul privind desfășurarea activității de probațiune.</p> <p>(2) Informațiile și datele cu caracter personal din Dosarul personal de probațiune sînt confidențiale. Persoanele care au acces la Dosarul personal de probațiune al subiectului probațiunii, au obligația, în condițiile legii, de a păstra confidențialitatea informațiilor și datelor cu caracter personal. Cu acordul subiectului probațiunii, la Dosarul personal de probațiune poate avea acces: apărătorul, mediatorul, reprezentanții organizațiilor care desfășoară activități în domeniul respectării drepturilor omului sau al ocrotirii persoanelor condamnate.</p> <p>(3) Dosarul personal de probațiune se întocmește pe suport de hîrtie și în format electronic cu respectarea prevederilor legislației în vigoare.</p> <p>(4) Pentru încălcarea prevederilor alin. (2), persoanele respective răspund în condițiile legii</p>
6.	Articolul 8 se completează:		<ul style="list-style-type: none"> - care a împlinit vîrsta de răspundere penală - (4) În probațiunea presentințială se acordă asistență și consilierea subiectului probațiunii.
7.	Articolul 10 va avea următorul cuprins		<p>Articolul 10. Probațiunea comunitară</p> <p>(1) Probațiunea comunitară prevede organizarea și implementarea în baza hotărîrii judecătorești sau, după caz, ordonanței procurorului a activităților de resocializare a subiecților probațiunii care sînt:</p> <p>a) liberați condiționat de răspunderea</p>

			<p>penală;</p> <p>b) minorii liberați de răspundere penală;</p> <p>c) persoanele liberate de pedeapsa penală;</p> <p>d) condamnate sau sancționate la muncă neremunerată în folosul comunității, precum și private de dreptul de a ocupa o anumită funcție sau de a exercita o anumită activitate.</p> <p>(2) Categoriilor de persoane enumerate la alin. (1) li se pot aplica programe probaționale</p>
8.	Articolul 11 se completează:		<p>la alineatul (2) litera d) cuvântul „invalizilor” se substituie cu cuvintele „persoanelor cu dizabilități”;</p> <p>se completează cu o nouă literă, f), cu următorul cuprins:</p> <p>„f) includerea consilierilor de probațiune în componența comisiilor instituțiilor penitenciare, care examinează cauzele cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen.”</p>
9.	Articolul 12 va avea următorul cuprins:		<p>Articolul 12. Probațiunea postpenitenciară</p> <p>(1) Probațiunea postpenitenciară are drept scop acordarea de asistență și consiliere persoanelor eliberate din locurile de detenție, pentru adaptarea lor în societate.</p> <p>(2) Probațiunea postpenitenciară se desfășoară în condițiile prezentei legi, Legii nr. 297-XIV din 24 februarie 1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție și a altor acte normative în domeniu.</p>
10	La articolul 13:		<p>în titlu și în textul articolului cuvintele „în privința minorilor” se substituie cu cuvântul „juvenilă”</p>
11	Articolul 14		<p>Se exclude</p>
12	Articolul 15 va avea următorul cuprins:	<p>Prin Hotărârea Guvernului nr. 736 din 3 octombrie 2012 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, Oficiul de probațiune a trecut din subordinea Departamentului instituțiilor penitenciare în subordine directă a Ministerului Justiției. Schimbarea organelor de probațiune din subordinea</p>	<p>Articolul 15. Organizarea activității de probațiune</p> <p>(1) Organizarea activității de probațiune se pune în sarcina Inspectoratului Național de Probațiune și se realizează prin intermediul subdiviziunilor teritoriale.</p> <p>(2) Inspectoratul Național de Probațiune și subdiviziunile sale teritoriale formează organele de probațiune.</p>

		<p>Departamentul instituțiilor penitenciare în subordine directă a Ministerului Justiției a determinat în partea ce ține de organizarea activității de probațiune, ca urmare a modificărilor în proiect au fost incluse norme care s-au instituit prevederi privitoare la structura organizatorică a Inspectoratului Național de probațiune, redenumind-o din organe de probațiune în Inspectoratul Național de probațiune, iar subdiviziunile sale teritoriale au fost divizate în Inspectorate regionale de probațiune și birouri de probațiune. Instituirea Inspectoratelor regionale de probațiune pe teritoriul Republicii Moldova cu statut de persoane juridice, va contribui la eficientizarea activității de probațiune, pentru sporirea calității și dezvoltarea sistemului de probațiune. Redenumirea Inspectoratului Național de probațiune a fost impusă de asigurarea concordanței cu prevederile Legii nr. 98 din 4 mai 2012 privind administrația publică centrală de specialitate. Prin modificarea în cauză formalitățile documentelor se vor putea îndeplini la nivel regional, fie partea de nord, centru sau sud și organele de probațiune va avea posibilitatea să economisească resurse financiare pentru deplasare. Activitatea Inspectoratelor regionale este de instruire și control a Birourilor de probațiune pentru consolidarea sistemului de probațiune. Inspectoratul Național de probațiune nu are posibilitatea de a asigura verificarea periodică (săptămînală) a Birourilor de probațiune prin deplasarea</p>	<p>(3) Regulamentul privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune se aprobă de Guvern</p>
--	--	---	---

		colaboratorilor pînă la extrema de nord sau de sud a țării. De asemenea, proiectul statuează norme care prevăd instituirea la nivel raional a consiliul raional consultativ al probațiunii, unde la nivel local vor asigura probațiunea persoanelor condamnate, ceea ce va contribui la eficientizarea reintegrării subiecților probațiunii în societate	
13	Se completează cu articolele 15 ¹ și 15 ² cu următorul cuprins		<p>Articolul 15¹</p> <p>Inspectoratul Național de Probațiune</p> <p>(1) Inspectoratul Național de Probațiune este o autoritate administrativă din subordinea Ministerului Justiției care asigură administrarea activității subdiviziunilor teritoriale în domeniul probațiunii.</p> <p>(2) Inspectoratul Național de Probațiune are statut de persoană juridică și dispune de cont trezorerial și ștampilă cu proprie denumire.</p> <p>(3) Inspectoratul Național de Probațiune este condus de către director, fiind asistat de adjuncți.</p> <p>Articolul 15²</p> <p>. Subdiviziunile teritoriale</p> <p>(1) Subdiviziunile teritoriale includ:</p> <p>a) inspectoratele regionale de probațiune;</p> <p>b) birourile de probațiune.</p> <p>(2) Inspectoratele regionale de probațiune au statut de persoană juridică și dispun de conturi trezoreriale.</p> <p>(3) Birourile de probațiune intră în componența inspectoratelor regionale de probațiune.</p> <p>(4) Activitatea birourilor de probațiune este organizată conform direcțiilor de activitate:</p> <p>a) probațiunea presentințială și juvenilă;</p> <p>b) probațiunea comunitară și postpenitenciară;</p> <p>c) monitorizarea pedepsei cu munca neremunerată în folosul comunității și altor pedepse comunitare.</p> <p>(5) În fiecare birou de probațiune se numește cîte un consilier de probațiune specializat în probațiunea juvenilă.</p>

14	Articolul 18		La articolul 18 alineatul (1), cuvintele „persoanele aflate” se substituie cu cuvintele „subiecții probațiunii aflați”
15	Articolul 19 va avea următorul cuprins:		<p>Articolul 19. Consiliul consultativ al probațiunii</p> <p>(1) Pentru optimizarea conlucrării organelor în realizarea unei politici unitare în sfera probațiunii se creează Consiliul consultativ al probațiunii.</p> <p>(2) Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului consultativ al probațiunii se aprobă de către ministrul justiției.</p> <p>(3) În componența Consiliului consultativ al probațiunii vor fi incluși reprezentanți ai autorităților publice și societății civile.</p> <p>(4) La nivel raional, se instituie Consiliul raional consultativ al probațiunii.</p> <p>Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului raional consultativ al probațiunii se aprobă de către ministrul justiției.</p>
16	Articolele 21, 22, 23 și 24 vor avea următorul cuprins:		<p>Articolul 21. Personalul organelor de probațiune</p> <p>(1) Personalul organelor de probațiune se constituie din angajații Inspectoratului Național de Probațiune și angajații care activează nemijlocit în cadrul subdiviziunilor teritoriale (cu excepția personalului tehnic).</p> <p>(2) Personalul organelor de probațiune dispune de legitimație de serviciu și insignă, ale căror modele sînt aprobate de Guvern.</p> <p>(3) Personalul organelor de probațiune este salarizat conform Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar și altor acte normative în domeniu.</p> <p>(4) Personalul organelor de probațiune este compus din funcționari publici, supuși reglementărilor Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, și personal contractual, care desfășoară activități auxiliare, supus reglementărilor legislației muncii.</p> <p>(5) În Inspectoratul Național de Probațiune și subdiviziunile teritoriale ale acestuia pot activa și voluntari în</p>

		<p>condițiile prevăzute de legislația în vigoare cu privire la voluntariat.</p> <p>Articolul 22. Consilierii de probațiune</p> <p>(1) Activitatea nemijlocită cu subiecții probațiunii se desfășoară de către consilierii de probațiune.</p> <p>(2) Persoana care exercită funcția de șef sau șef adjunct al biroului de probațiune au calitatea și de consilier de probațiune.</p> <p>Articolul 23. Competența consilierului de probațiune</p> <p>În exercitarea atribuțiilor de serviciu, consilierul de probațiune:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) ține evidența subiecților probațiunii; b) exercită supravegherea subiecților probațiunii; c) exercită evaluarea psihosocială a personalității subiectului probațiunii; d) monitorizează executarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ; e) întocmește referate prezentințiale de evaluare psihosocială a personalității, la solicitarea instituțiilor competente; f) asigură executarea pedepsei penale și contravenționale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, precum și pedepsei sau sancțiunii cu privarea de dreptul de a ocupa o anumită funcție sau de a exercita o anumită activitate; g) acordă asistență și consiliere subiecților probațiunii; h) implementează programe probaționale; i) acordă asistență postpenitenciară; j) conlucrează cu autoritățile publice și asociațiile obștești în domeniul probațiunii; k) participă la ședințele de judecată; l) prezintă date statistice; m) întocmește rapoarte despre activitatea sa; n) înaintează propuneri în vederea dezvoltării activității de probațiune; o) păstrează confidențialitatea datelor de care a luat cunoștință în executarea obligațiilor de serviciu, chiar și după încetarea activității de probațiune, cu excepția cazurilor prevăzute de lege; p) încheie acorduri cu subiecții probațiunii pentru acordarea asistenței
--	--	---

		<p>postpenitenciare;</p> <p>r) respectă normele de conduită în conformitate cu Codul de etică al consilierului de probațiune;</p> <p>s) evaluează activitatea de probațiune.</p> <p>Articolul 24. Drepturile consilierului de probațiune</p> <p>(1) Consilierul de probațiune este în drept:</p> <p>a) să citeze subiecții probațiunii;</p> <p>b) să solicite de la subiecții probațiunii respectarea cerințelor aplicate de instanța de judecată sau procuror;</p> <p>c) să se familiarizeze cu dosarele penale și contravenționale ale subiecților probațiunii;</p> <p>d) să aibă acces în penitenciare, în inspectoratele de poliție, procuratură, administrația publică centrală și locală în scopul exercitării atribuțiilor de serviciu;</p> <p>e) să viziteze subiecții probațiunii la locul de reședință, de muncă sau de studii;</p> <p>f) să solicite autorităților publice centrale și locale, organizațiilor neguvernamentale sau persoanelor fizice și juridice informații necesare desfășurării activităților de probațiune;</p> <p>g) să verifice executarea de către subiecții probațiunii a cerințelor expuse în planul de probațiune;</p> <p>h) să primească orice informație relevantă despre subiectul probațiunii în limitele exercitării atribuțiilor de serviciu;</p> <p>i) să solicite de la subiecții probațiunii documente relevante la caz în limitele exercitării atribuțiilor de serviciu;</p> <p>j) să înainteze propuneri referitor la programele guvernamentale de adaptare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție.</p> <p>(2) Consilierul de probațiune dispune și de alte drepturi prevăzute de lege.</p>
17	La Articolul 25:	<p>la alineatul (3), textul „Personalul organului de probațiune este supus asigurării de stat obligatorii prin efectul legii din contul mijloacelor de la bugetul de stat” se substituie cu textul „Viața, sănătatea, capacitatea de muncă și bunurile personalului organelor de probațiune sînt supuse</p>

			<p>asigurării de stat obligatorii de la bugetul de stat”;</p> <p>alineatul (4):</p> <p>la litera b, cuvântul „invaliditate” se substituie cu cuvântul „dizabilitate”;</p> <p>se completează cu o nouă literă, c), cu următorul cuprins:</p> <p>„c) în cazul unor leziuni corporale cauzate în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu care exclud posibilitatea personalului organelor de probațiune de a exercita în continuare atribuțiile de serviciu, se achită o indemnizație unică în cuantum de:</p> <p>7 salarii medii lunare – dizabilitate severă;</p> <p>5 salarii medii lunare – dizabilitate accentuată;</p> <p>3 salarii medii lunare – dizabilitate medie.”;</p> <p>la alineatul (5), cuvântul „invalidității” se substituie cu cuvântul „dizabilității”;</p> <p>se completează cu un nou alineat, (6), cu următorul cuprins:</p> <p>„(6) Persoanele ale căror acțiuni au cauzat personalului organelor de probațiune decesul ori leziuni corporale sau au contribuit la ele, restituie sumele plătite conform alin. (3).</p>
18			

Actul secundar

Capitolul / articolul care urmează a fi modificat	Cauza de modificare	Redacția propusă
Hotărârea Guvernului nr.827 din 10.09.2010 privind organizarea și funcționarea organelor probațiunii	În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 735 din 03.10.2012 cu privire la optimizarea structurii, activității Ministerului Justiției și autorităților administrative din subordine, Oficiul central de probațiune începând cu 01 ianuarie 2013 s-a transferat din subordinea Departamentului Instituțiilor Penitenciare în subordinea Ministerului Justiției, ca instituție autonomă, fiind totodată intensificate considerabil responsabilitățile realizării sarcinilor de activitate a Oficiului central de probațiune. De	Hotărârea Guvernului nr. 827 din 10 septembrie 2010 privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 166 – 168, art. 907), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: 1) la punctul 51 , sintagma „Oficiului central de probațiune” se substituie cu sintagma „Inspectoratului Național de Probațiune” iar punctul 6 se abrogă; 2) Regulamentul privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune, aprobată prin Hotărârea menționată: a) la punctele 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13 sintagma „Oficiul central de

	<p>asemenea, odată cu aprobarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011 – 2016 de către Parlamentul Republicii Moldova prin Hotărârea nr. 6 din 16 februarie 2012, Oficiul central de probațiune a implementat și continuă să implementeze toate acțiunile enumerate în domeniile specifice de intervenție ce vizează activitățile de probațiune, însă întâmpină unele dificultăți în realizare. Astfel, conform Planului de acțiuni menționat supra, cât și conform altor acte normative, precum și Planurilor de activitate ale Ministerului Justiției și Oficiului central de probațiune, sunt necesare de întreprins mai multe acțiuni, cum ar fi: elaborarea proiectelor de modificare și completare a cadrului normativ, elaborarea diferitor proiecte – pilot și implementarea acestora, consolidarea și dezvoltarea parteneriatelor dintre serviciul de probațiune și alte organizații publice, private și internaționale, asigurarea reprezentării birourilor de probațiune în raport cu alte instituții guvernamentale și nonguvernamentale la încheierea acordurilor de colaborare, a contractelor de locațiune, comodat, de prestare servicii, de asigurare cu echipament tehnic, reparații curente sau capitale a încăperilor, etc. Este de menționat faptul că, conform alin. (1) art. 15 din Legea cu privire la probațiune nr. 8 din 14 februarie 2008, organizarea activității de probațiune se pune în sarcina Oficiului central și se realizează prin intermediul subdiviziunilor teritoriale, iar conform Hotărârii Guvernului nr. 827 din 10 septembrie 2010 privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune, numai Oficiul central</p>	<p>probațiune” se substituie cu sintagma „Inspectoratul Național de Probațiune”, la cazul gramatical corespunzător; b) la punctul 2, după cuvintele „ale acestuia” se completează cu cuvintele „fiind o autoritate administrativă din subordinea Ministerului Justiției”. c) la punctul 5 după cuvântul „Structura” se completează cu cuvintele „și schema de încadrare a”. d) la punctul 10 se completează cu subpunctele 12, 13 și 14 cu următorul cuprins: „12) exercită atribuții de fondator pentru întreprinderile de stat; 13) stabilește, anual, modalitatea de repartizare și utilizare a veniturilor întreprinderilor de stat; 14) stabilește cota veniturilor întreprinderilor de stat care urmează a fi centralizate și modalitatea de utilizare a veniturilor respective.” e) punctul 12 va avea următorul cuprins: „12. Inspectoratul Național de Probațiune este condus de director. Numirea în funcție și eliberarea din funcție a directorului se efectuează prin ordinul ministrului justiției.” f) la punctul 13: sintagma „Șeful Oficiului central de probațiune” se substituie cu sintagma „Directorul Inspectoratului Național de Probațiune”; subpunctul 4 3) cuvintele „șefului adjunct” se substituie cu cuvintele „directorilor adjuncti”. punctul 131 va avea următorul cuprins: „131 . Directorul Inspectoratului Național de Probațiune este asistat de doi directori adjuncti, care sunt numiți și eliberați din funcție la propunerea directorului, prin ordinul ministrului justiției, în condițiile legislației în vigoare. Directorii adjuncti se subordonează nemijlocit directorului și organizează activitatea Inspectoratului Național de Probațiune și subdiviziunilor teritoriale, în limitele împuternicirilor ce le sunt atribuite. În lipsa directorului Inspectoratului Național de Probațiune, funcțiile acestuia le exercită directorul adjunct desemnat.” g) se completează cu punctele 132 , 133 , 134 și 135 cu următorul cuprins: „132 . Aparatul central al Inspectoratului Național de Probațiune este constituit din</p>
--	---	--

	<p>de probațiune are statut de persoană juridică, pe când birourile de probațiune nu au astfel de statut, deși sunt constituite în fiecare unitate administrativ-teritorială de nivelul al doilea, în număr total de 42 subdiviziuni. Astfel, asigurarea eficientă a activității subdiviziunilor teritoriale cât și acordarea ajutorului metodic – practic este foarte dificil de realizat. Conform punctului 13 al Hotărârii Guvernului nr. 827 din 10 septembrie 2010 privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune, șeful Oficiului central de probațiune îi revine mai multe responsabilități, precum: organizează, coordonează și supraveghează activitatea Oficiului central de probațiune și este responsabil de îndeplinirea atribuțiilor acestuia; aprobă documentația tehnică, inclusiv de proiectare, raporturi de expertiză privind examinarea documentației de proiectare, devize centralizate și devize privind reparațiile capitale, reprezintă Oficiul central de probațiune în relațiile cu alte autorități și instituții publice, atât din țară cât și de peste hotare, asigură colaborarea cu organisme internaționale, asociațiile obștești din țară și din străinătate, precum și cu mass-media. Din prevederile menționate, cât și conform ordinelor de creare a comisiilor de achiziții publice, de concurs privind ocuparea funcțiilor publice vacante, comisiei de disciplină, grupurilor de lucru privind modificarea și completarea actelor normative, de selectarea experților sau agenților economici privind efectuarea diferitor lucrări/servicii și multe alte activități, calitatea de președinte al comisiei/grup de lucru îi revine șefului adjunct al Oficiului</p>	<p>subdiviziuni interioare care contribuie la realizarea funcțiilor și atribuțiilor Inspectoratului. 133 . Subdiviziunile interioare activează în baza propriilor regulamente, aprobate de directorul Inspectoratului Național de Probațiune. 134 . Subdiviziunile interioare ale Inspectoratului Național de Probațiune pot fi: direcții, secții și servicii. 135 . În subordinea directă a directorului Inspectoratului Național de Probațiune funcționează subdiviziunea interioară responsabilă de examinarea plîngerilor referitoare la activitatea organelor de probațiune. ”. h) titlul „CAPITOLUL IV SUBDIVIZIUNI TERITORIALE ALE OFICIULUI CENTRAL DE PROBAȚIUNE” se exclude. i) punctul 14 va avea următorul conținut: „14. Subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului Național de Probațiune sunt Inspectoratele regionale de probațiune și birourile de probațiune.”. j) se completează cu punctele 14¹, 14², 14³, 14⁴ și 14⁵ cu următorul cuprins: „14¹ . Inspectoratele regionale de probațiune se constituie în trei regiuni teritoriale ale Republicii Moldova: nord, centru și sud, cu statut de persoană juridică și dispun de conturi bancare. 14² . Inspectoratele regionale de probațiune activează în circumscripția stabilită de Inspectoratul Național de Probațiune. În componența Inspectoratelor regionale de probațiune intră birourile de probațiune, centrele instructiv – metodice și centrele de reabilitare socială a persoanelor liberate de pedeapsă penală care își desfășoară activitatea în circumscripția respectivă. 14³ . În exercitarea atribuțiilor sale, Inspectoratul regional de probațiune: 1) coordonează, în condițiile legii, activitatea de probațiune pe circumscripția regională stabilită; 2) asigură funcționarea birourilor de probațiune, centrelor instructiv – metodice și centrelor de reabilitare socială a persoanelor liberate de pedeapsă penală pe circumscripția sa; 3) conlucrează cu instituțiile publice și asociațiile obștești regionale în</p>
--	---	--

	<p>central de probațiune, iar sarcina de a fi examinate și aprobate în termen toate propunerile și deciziile comisiilor, îi revine șefului Oficiului central de probațiune. În ianuarie 2012 Oficiul central de probațiune a aderat în calitate de membru la Organizația Europeană de Probațiune (CEP) care a fost fondată în anul 1981, având drept scop să promoveze incluziunea socială a infractorilor, prin sancțiuni și măsuri comunitare de probațiune, precum și de a proteja societatea fără a recurge la cheltuieli de închisoare. Pentru Uniunea Europeană și Consiliul Europei, CEP este purtătorul de cuvânt pentru sectorul său de probă. Prin urmare, CEP este vocea de probă în "Bruxelles", iar reprezentantul Republicii Moldova la ședințele și congresele organizate de CEP este șeful Oficiului central de probațiune. De asemenea, șeful Oficiului central de probațiune are calitatea de secretar al Consiliului coordonator de adaptare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție, care a fost creat prin Hotărârea Guvernului nr. 918 din 05 octombrie 1999, având propriul Regulament de activitate în care sunt descrise sarcinile, atribuțiile și drepturile Centrului, iar activitatea curentă a Centrului este asigurată de către secretarul acestuia. Astfel, în contextul celor expuse, necesitatea includerii unei a doua funcție de șef adjunct al Oficiului central de probațiune este o necesitate stringentă, fapt ce va servi la o delimitare eficientă a responsabilităților conducerii, iar în lipsa șefului Oficiului central de probațiune, nu se vor produce dificultăți în activitate și blocaje în aprobarea documentelor întocmite de comisiile sau grupurile de lucru din cadrul</p>	<p>domeniul probațiunii; 4) promovează imaginea organelor de probațiune prin elaborarea unor materiale informative, organizarea și participarea la conferințe regionale, participări la emisiuni televizate și radio; 5) exercită supravegherea și evaluarea activității birourilor de probațiune, centrului instructiv – metodic și centrului de reabilitare socială a persoanelor liberate de pedeapsă penală pe circumscripția sa; 6) efectuează controlul asupra activității din cadrul birourilor de probațiune din circumscripția respectivă; 7) examinează petiții conform competenței atribuite; 8) îndeplinește și alte atribuții legale în corespundere cu legislația în vigoare. 14⁴ . Inspectoratul regional de probațiune este condus de șef, care este numit în funcție și eliberat din funcție de directorul Inspectoratului Național de Probațiune în conformitate cu legislația în vigoare. Șeful Inspectoratului regional de probațiune poate fi asistat de doi șefi adjuncți, care sunt numiți în și eliberați din funcție la propunerea șefului Inspectoratului regional, prin ordinul directorului Inspectoratului Național de Probațiune, în condițiile legislației în vigoare. 14⁵ . Șeful Inspectoratului regional de probațiune: 1) organizează, coordonează și supraveghează activitatea Inspectoratului regional de probațiune și este responsabil de îndeplinirea atribuțiilor acestuia; 2) asigură executarea legislației în vigoare, ordinelor și dispozițiilor directorului Inspectoratului Național de Probațiune în domeniile ce țin de competența de activitate; 3) prezintă Inspectoratului Național de Probațiune rapoarte cu privire la activitatea din circumscripția respectivă; 4) asigură colaborarea cu administrația publică, asociațiile obștești, precum și cu mass-media regională; 5) emite ordine și dispoziții privind organizarea activității birourilor de probațiune, centrului instructiv – metodic și centrului de reabilitare socială a persoanelor liberate de pedeapsă penală pe</p>
--	--	---

	<p>Oficiului central de probațiune, ale căror termen este limitat, conform legislației în vigoare. Întru executarea acțiunii 6.5.5 pct. 2 din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016, ținând cont și de Studiul cu privire la sistemul de examinarea petițiilor referitoare la activitatea serviciilor de probațiune și sistemului penitenciar, elaborat în temeiul 6.5.5. pct. 1 din Planul vizat, se propune crearea/numirea subdiviziunii interioare din cadrul Oficiului central de probațiune care va fi responsabilă de examinarea plîngerilor referitoare la activitatea organelor de probațiune. De asemenea, în proiect au fost incluse norme privitoare la structura organizatorică în conformitate cu prevederile art. 14 și art. 15 al Legii nr. 98 din 4 mai 2012 privind administrația publică centrală de specialitate, prin ajustarea denumirii autorității administrative din Oficiul central de probațiune în Inspectoratul Național de Probațiune, precum și modificarea funcției din Șef al Oficiului în Director al Inspectoratului, și prin divizarea subdiviziunilor sale teritoriale în Inspectorate regionale de probațiune, în circumscripția cărora vor activa Birourile de probațiune, Centrele instructiv – metodice și Centrele de reabilitare socială a persoanelor liberate de pedeapsă penală. Instituirea a trei Inspectorate regionale de probațiune pe teritoriul Republicii Moldova cu statut de persoană juridică, va contribui la eficientizarea activității de probațiune, pentru sporirea calității și dezvoltarea sistemului de probațiune, precum și prin organizarea instruirii și controlului activității Birourilor</p>	<p>circumscripția aflată sub conducerea sa; 6) asigură respectarea prevederilor legislației în vigoare, precum și îndeplinirea indicațiilor și instrucțiunilor organelor ierarhic superioare; 7) sesizează Inspectoratul Național de Probațiune despre abaterile disciplinare depistate conform legislației în domeniu; 8) poartă răspundere pentru organizarea lucrului în cadrul circumscripției conduse și pentru rezultatele obținute; 9) exercită și alte atribuții conform legislației în vigoare.” k) la punctul 18 sintagma „șeful Oficiului central de probațiune” se substituie cu sintagma „directorul Inspectoratului Național de Probațiune”. l) se completează cu punctele 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 și 28 cu următorul cuprins: „20. Centrele instructiv – metodice asigură pregătirea profesională inițială și formarea continuă a angajaților Inspectoratului Național de Probațiune în conformitate cu prezentul Regulament și alte acte normative. 21. Centrele instructiv – metodice se constituie în cadrul Inspectoratelor regionale de probațiune. 22. În exercitarea atribuțiilor sale, Centrele instructiv - metodice: 1) asigură ridicarea nivelului de profesionalism a angajaților Inspectoratului Național de Probațiune; 2) contribuie la ridicarea nivelului de conștientizare de către angajații Inspectoratului Național de Probațiune a necesității unui comportament etic, precum și la evitarea actelor de corupție; 3) asigură nivelul de conștientizare asupra reformelor de modernizare a administrației publice. 23. Centrele de reabilitare socială a persoanelor liberate de pedeapsă penală se constituie în trei regiuni teritoriale ale Republicii Moldova: nord, centru și sud. 24. În exercitarea atribuțiilor sale, Centrele de reabilitare socială a persoanelor liberate de pedeapsă penală: 1) implementează programe de adaptare socială a persoanelor liberate de pedeapsă penală; 2) acordă asistență, susținere și consiliere persoanelor eliberate din locurile de</p>
--	--	---

	<p>de probațiune, Centrelor instructiv – metodice și Centrelor de reabilitare socială a persoanelor liberate de pedeapsă penală. Prin urmare, Inspectoratul Național de Probațiune va avea posibilitatea să economisească resurse financiare pentru deplasarea angajaților de la extrema nord sau de sud a țării în mun. Chișinău și invers. Crearea Centrelor instructiv – metodice ar fi o soluție binevenită angajaților Inspectoratului Național de Probațiune în vederea dezvoltării profesionale mai eficiente, luând în considerație că birourile de probațiune sunt constituite în fiecare unitate administrativteritorială de nivelul al doilea, iar deplasarea și cazarea tuturor angajaților în mun. Chișinău pentru petrecerea instruirii conform legislației în vigoare, este destul de costisitoare. Astfel, o dată cu crearea a trei Centre instructiv – metodice regionale, va fi asigurat fiecărui consilier de probațiune dreptul la dezvoltarea capacităților profesionale prin adaptarea cunoștințelor și abilităților la schimbările legale, organizaționale, tehnologice, funcționale și de alt ordin, nefiind necesare careva cheltuieli majore în acest sens. În temeiul Legii nr. 285 din 22 noiembrie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 297 din 24 februarie 1999 cu privire la adoptarea persoanelor eliberate din locurile de detenție, au fost intensificate atribuțiile și obligațiile organelor de probațiune, fiind creat totodată un sistem de stat de tutelă postpenitenciară care va promova politica socială a statului. De asemenea, art. 20 alin. (2) al Legii nr. 8 din 14 februarie 2008 cu privire la probațiune prevede expres că: „autoritățile</p>	<p>detenție, asigură adaptarea lor socială în conformitate cu legislația în vigoare; 3) promovează instituția probațiunii prin organizarea diferitor expoziții și iarmaroace, cu dreptul de a realiza obiectele confecționate manual (artizanat) de persoanele condamnate la pedepse neprivative de libertate; 4) creează ateliere pentru derularea punerii în executare a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității; 5) exercită și alte atribuții conform legislației în vigoare. 25. Corespondența Inspectoratului Național de Probațiune este semnată de director, de directorii adjuncți ai Inspectoratului sau de alte persoane cu funcții de răspundere investite cu acest drept. Directorul Inspectoratului Național de Probațiune are dreptul la prima semnătură pe toate actele Inspectoratului. Semnătura pe actele Inspectoratului Național de Probațiune este în formă scrisă sau, în conformitate cu legislația, poate avea și alte forme. 26. Corespondența subdiviziunilor teritoriale este semnată de șef sau de alte persoane cu funcții de răspundere investite cu acest drept. Șeful subdiviziunii teritoriale are dreptul la prima semnătură pe toate actele subdiviziunii. Semnătura pe actele subdiviziunii teritoriale este în formă scrisă sau, în conformitate cu legislația, poate avea și alte forme. 27. Persoanele investite cu dreptul de semnătură poartă răspundere personală pentru legalitatea, veridicitatea și corectitudinea documentului semnat. 28. Inspectoratul Național de Probațiune colaborează cu alte autorități și instituții publice sau private, cu reprezentanții societății civile, cu persoane fizice și juridice, precum și cu structurile internaționale. În cadrul Inspectoratului pot fi create comisii, consilii și grupuri de lucru pentru examinarea și soluționarea unor probleme specifice, fiind posibil de a fi antrenați specialiști din diferite domenii de activitate.</p>
--	---	---

	<p>administrației publice locale pot acorda ajutor organelor de probațiune prin acordarea de spații pentru desfășurarea activității de probațiune, prin crearea de centre de reabilitare socială a persoanelor liberate din locurile de detenție, prin finanțarea diverselor programe legate de probațiune”, fapt ce va simplifica crearea și întreținerea Centrelor de reabilitare socială a persoanelor liberate de pedeapsă penală. Prin urmare, Centrele de reabilitare socială a persoanelor liberate de pedeapsă penală vor avea atribuții inclusiv de implementare a programelor de adaptare socială a persoanelor liberate de pedeapsă penală, precum și de crearea atelierilor pentru derularea punerii în executare a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, conform practicilor statelor europene.</p>	
--	---	--

Concluzii

Impactul prezentului proiect de lege va consta în îmbunătățirea mecanismului de punere în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și a mecanismului probațional ce se realizează la etapele probațiunii prezentințiale, probațiunii sentințiale în comunitate, precum și probațiunii penitenciare și postpenitenciare astfel, încât propunerile înaintate se încadrează în acțiunile de ajustare a cadrului legal național, în legătură cu reformele inițiate în sectorul justiției.

6. Coerența și consecvența actului normativ

Nr. d/o	Sarcina	Argumentarea
1.	Stabilirea contradicțiilor și prevederilor ambigui	Prevederile Legii nr.8 din 14.02.2008 cu privire la probațiune nu conține prevederi contradictorii și luînd în considerație domeniul reglementat de actul normativ monitorizat, scopul acestuia depistăm că nu sunt prevederi care dublează sau care contravin prevederilor altor acte normative. Prevederile Legii nr.8 din 14.02.2008 cu privire la probațiune nu au creat dificultăți în interpretarea acestora de către instanțele judecătorești, în prezent nu există precedent judecătoresc în aplicarea necorespunzătoare a prevederilor indicate.

7. Neutralitatea actului normativ

Proportionalitatea între interesele publice și cele private		
Opinia autorității publice	Opinia sectorului privat	Concluzii
		Legea nr.8 din 14.02.2008 cu privire la

		<p>probațiune, luând în considerație scopul acesteia, categoriei subiecților vizați, asigură un echilibru între interesele publice și interesele private, fiind respectate drepturile și interesele fundamentale ale subiecților probațiunii și creat un mecanism pentru evaluare psihosocială, control al persoanelor aflate în conflict cu legea penală și resocializarea lor, adaptarea persoanelor eliberate din locurile de detenție, pentru preîntâmpinarea săvârșirii de noi infracțiuni.</p> <p>De asemenea, este necesar de menționat absența obiecțiilor din partea sectorului privat sau asociativ la prevederile actului normativ, propunerile de modificare a cadrului normativ existent având doar scopul perfecționării acesteia.</p>
--	--	--

8. Stabilitatea și predictibilitatea actului normativ		
Nr. d/o	Acțiunea	Argumentarea
.	Frecvența revizuirii actului	Legea nr.8 din 14.02.2008 cu privire la probațiune nu a fost supusă revizuirii.
.	Cum a fost afectat scopul actului după modificare/completare	<p>La data de 03.07.2015 a fost adoptat în lectura a doua proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, nr. de înregistrare a proiectului: 195, prin care se aduc un șir de modificări și completări la actul normativ monitorizat.</p> <p>Modificările propuse urmăresc scopul de perfecționare a actului normativ, de creare a unui cadru juridic bine determinat adaptat la necesitățile funcționale contemporane, fără a aduce schimbări de esență sau de a modifica scopul Legii.</p>

9. Eficiența actului normativ		
Nr. d/o	Sarcina	Argumentarea
.	Eficiența actului	<p>Luând în considerație scopul actului normativ monitorizat și anume evaluare psihosocială, control al persoanelor aflate în conflict cu legea penală și resocializarea lor, adaptarea persoanelor eliberate din locurile de detenție, pentru preîntâmpinarea săvârșirii de noi infracțiuni și faptul că cheltuielile necesare pentru evidența acestei categorii de persoane de către organele de probațiune sunt semnificativ mai mici față de cheltuielile suportate pentru plasarea acestor persoane în locurile de detenție putem afirma că actul normativ optează pentru soluția celui mai mic cost întru atingerea scopului său.</p> <p>De asemenea, comparativ cu practica țărilor care au înregistrat un succes demonstrat în domeniul probațiunii, cheltuielile raportate la numărul de subiecți aflați în evidență semnificativ sunt mai mici.</p>

10. Modul de consultanță	
Modalitatea de consultanță	
Opinia sectorului public	Opinia sectorului privat
În procesul avizării actului normativ, au fost luate în considerație obiecțiile autorităților publice.	În procesul elaborării actului normativ s-a ținut cont de recomandările organizațiilor nonguvernamentale care activează în domeniu.
concluzii	
1.	Proiectul Legii a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md , compartimentul Transparența decizională și pe pagina web oficială a Oficiului central de probațiune

11. Concluzii	
1.	Aplicabilitatea și gradul de aplicare a prevederilor actului normativ monitorizat
	Gradul de aplicabilitate a actului normativ monitorizat și anume a Legii nr.8 din 14.02.2008 cu privire la probațiune este de aproximativ 95%, fiind inaplicabilă la moment doar prevederea descrisă la punctul 2 al prezentului raport.
2.	Scopul atins de către actul normativ, sau cel stabilit în procesul de elaborare a acestuia
	Luând în considerație gradul de aplicabilitate și stabilitatea actului normativ, putem spune că Legea nr.8 din 14.02.2008 cu privire la probațiune și-a atins scopul stabilit în procesul de elaborare a acesteia.
3	Motivul care generează inaplicabilitatea actului normativ sau ar putea afecta acțiunea lui în viitor.
	Cauze care generează inaplicabilitatea actului normativ monitorizat sau care ar putea afecta acțiunea lui pe viitor nu au fost depistate.

12. Recomandări		
Nr. d/o	Recomandări	Argumentarea
1.	Măsuri de modificare și completare a actelor normative și aspectele ce trebuie îmbunătățite	Măsurile de modificare și completare a actelor normative monitorizate au fost descrise în punctul 5 al prezentului raport, fiind expres specificat modificarea propusă și argumentarea acesteia. La momentul monitorizării actelor normative indicate, procesul de modificare și completare ale acestora fiind deja inițiat conform propunerilor sus menționate .
2.	Alte măsuri decât cele normative de asigurare a acțiunii juridice a actelor normative monitorizate	Se recomandă o contribuție mai mare din bugetul de stat atribuit organelor probațiunii în scopul sporirii eficienței controlului condamnaților aflați în evidență al căror număr sistematic este în creștere prin faptul că se aplică măsuri de probațiune ca o alternativă la privațiune de libertate.